

מראי מקומות - יבמות

כב.

ודאי אמו היא. אולם בד"ה מעידין, פרש"י דמה דאחין מן האב מעידין לכתחלה, היינו משום דאפקרי' רחמנא לזרע עכו"ם, ולכן קורבת האב אינה קורבה. והק' בחי' ר' נחום (שצ"ו), למה צריך לזה, תיפוק לי' משום דאינו ודאי, וכמש"כ רש"י לעיל. וע"ש שביאר בדברי רש"י מבואר שיש ב' דינים שונים, הדין דגר שנתגייר כקטן שנולד דמי, וזה שייך גם לדיני קורבה דאם, דקורבה היא, אלא הדין גר שנתגייר מפקיע הדין קורבה דאם, וקורבה דאב אינו קורבה, כיון דרחמנא אפקרי' לזרעי' [עכ"פ לאחר הגרות, אבל כל זמן שגוי הוא, יש לו יחס, וא"כ ע"כ דקורבה דאז קורבה היא]. ולגבי הסתירה בדברי רש"י, ע' בשיעורי ר' דוד פוברסקי (ת"ז), דכ' דאולי רש"י כ' האמת, דרחמנא אפקרי' לזרעי', וא"כ אפי' אם הי' ידוע לנו דודאי אביו הוא, מ"מ אי"ז קורבה.

ה. עדות לב"ד מסורה, וגר שנתגייר כקטן שנולד דמי ע' בקובץ הערות (כ"ב, ו), שהביא מה דא' בסנהדרין דפסול קורבא לעדות הוא משום אקרובי דעתא. וביאר הקו"ה, דאף דגוה"כ הוא, צ"ל דמי נקרא קרוב תלוי באקרובי דעתא, והא דאקרובי דעתא אינו תלוי אם הוא קרוב ע"פ דין, אלא אם הוא קרוב בטבע. וא"כ ק', דלכא' צ"ל דגרים קרובים פסולים להעיד זה על זה, דהא יש להם קרוב דעת זה לזה. ועוד ק', דמי שהוא קרוב ואינו יודע שהוא קרוב, יש להכשיר עדותו משום דלית לי' קרוב דעת, וצ"ע.

ו. גר שנתגייר כקטן שנולד דמי ע' בריטב"א לקמן (סוף מח:), דכ' [בביאור דברי הגמ' שם] דהמקור לזה הוא מהא דכתי' אצל רות אשר באת לחסות, דמשמע אשר באת היום להעולם, דהיום נולדה.

ז. כיון דלענין יבום מיפטר נפטר, מיזקק נמי זקיק פי' הריטב"א, דסברא הוא ללמוד מדין הבן, דכיון דזרע דיבם הוי בר הקמה, דהיינו דחשיב שכבר קם לו שם ע"י הממזר, א"כ מסתבר דגם אחיו הממזר יכול להקים לו שם ע"י יבום.

א. שניות דבי ר' חייא, יש להן הפסק או אין להן הפסק הק' תוס', לעיל אמרי' דכלת בן בנו אסורה עד סוף כל הדורות, וא"כ לכא' כ"ש בת בן בנו, שקרובת עצמו היא, דצריכה להיות אסורה עד סוף כל הדורות. ותי' דכלת בן בנו יש לאסורה טפי, לפי שהן בני ירושה ושכיחא גבי', אבל בת בין הבנים לא בת ירושה היא, ולא שכיחא גבי'. אבל הרשב"א כ' דהעיקר כהרמב"ן, דכ' דאין שאלת הגמ' אלא בדורות של אשתו, אבל בדורות עצמו פשיטא דאסור. וכן הביא מהירושלמי, דאברהם אבינו אסור בכל נשי ישראל, ושרה אסורה בכל אנשי ישראל.

ב. גזרו שניות בגרים או לא גזרו שניות בגרים פרש"י, שאם הי' גר נשוי אם אמו, יוציא. והק' הערוך לנה, למה פי' כן, ולא פי' דשאלת הגמ' היא אם מותר לו לישא שני לכתחלה. ותי' דיל' דרש"י ס"ל כשי' הראב"ד (איסורי ביאה י"ד), דס"ל דקרובות מן האב, אף שלא שייך בהו באים מקדושה חמורה לקדושה קלה, מ"מ אסור לישא לכתחלה, רק שאם נשאן בגיותן, לא יוציא. וא"כ, כשאמר ומה ערוה גופא אי לאו משום שמא יאמרו וכו', שני' מיבעיא, ע"כ לענין להוציא מיבעיא, דאילו לענין לינשא לכתחלה, מה הביא מערוה דאי לאו הא דבאים מקדושה חמורה וכו', הא זה אינו, דהא אפי' היכא שאין שייך הא דבא מקדושה חמורה וכו', מ"מ אסור לינשא לכתחלה.

ג. שניות מיבעיא

ע' בריטב"א דמשמע דס"ל דהיכא שיש איסור שנהגו אצל הגוים, אף אם מדין תורה אי"ז אסור לגוים, מ"מ אמרי' בזה הסברא שלא יאמרו שבאו מקדושה חמורה לקדושה קלה. וע' בהגהות המהדיר (מס' 399) שהק' שהריטב"א עצמו לקמן (תצ) כ' להיפך, דאפי' מה שנאסר אצל הגוים, אם בדיני תורה מותר, לא אמרי' בזה הסברא דבא מקדושה חמורה לקדושה קלה, ע"ש מש"כ בזה.

ד. אחין מן האם לא יעידו

פרש"י, לכתחלה, דקורבת האם בגרים קורבה היא, דהא